

Väljaandja:	Vabariigi Valitsus
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	31.12.2010
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	16.01.2011
Avaldamismärge:	RT I, 28.12.2010, 18

Gümnaasiumi riiklik õppekava

Vastu võetud 28.01.2010 nr 13

[RT I 2010, 6, 21](#)

jõustumine 01.09.2010

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
16.12.2010	RT I, 28.12.2010, 14	31.12.2010

Määrus kehtestatakse «Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse» § 15 lõike 2 alusel.
[[RT I, 28.12.2010, 14](#)- jõust. 31.12.2010]

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Määruse reguleerimisala ja ülesehitus

- (1) Gümnaasiumi riiklik õppekava kehtestab riigi üldkeskhariduse (edaspidi *gümnaasiumiharidus*) standardi.
- (2) Gümnaasiumi riikliku õppekava (edaspidi *riiklik õppekava*) rakendatakse kõigis Eesti Vabariigi gümnaasiumides olenemata kooli õiguslikust seisundist, kui seadus ei sätesta teisiti.
- (3) Riiklik õppekava koosneb üldosast ja lisadest. Lisades esitatakse valdkonniti koondatud ainekavad ning läbivate teemade kavad.

2. peatükk ÜLDOSA

1. jagu

Gümnaasiumihariduse alusväärtused

§ 2. Gümnaasiumihariduse alusväärtused

- (1) Gümnaasiumihariduses toetatakse võrdsel määral õpilase vaimset, füüsilist, kõlbelist, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut ning tema individuaalsetest eripäradest ja isiklikest huvidest tulenevate haridusvajaduste rahuldamist. Gümnaasium loob igale õpilasele võimalused tema võimete maksimaalseks arenguks tema eelistusi arvestades, loovaks eneseteostuseks, teaduspõhise maailmapildi kinnistumiseks ning emotsionaalse, sotsiaalse ja kõlbelise küpsuse saavutamiseks.
- (2) Gümnaasium jätkab põhikoolis toimunud väärtuskasvatust, kujundades eelkõige väärtushoiakuid ja -hinnanguid, mis on isikliku õnneliku elu ja ühiskonna eduka koostoimimise aluseks. Tähtsustatakse väärtusi, mis aitavad kaasa ühiskonna inimvara ning riigi majanduse arengule.
- (3) Riiklikus õppekavas oluliseks peetud väärtused tulenevad «Eesti Vabariigi põhiseaduses», ÜRO inimõiguste ülddeklaratsioonis, lapse õiguste konventsioonis ning Euroopa Liidu alusdokumentides nimetatud eetilistest põhimõtetest. Alusväärtustena tähtsustatakse üldinimlikke väärtusi (ausus, hoolivus, aukartus elu vastu, õiglus, inimväärikus, lugupidamine enda ja teiste vastu) ja ühiskondlikke väärtusi (vabadus, demokraatia,

austus emakeele ja kultuuri vastu, patriotism, kultuuriline mitmekesisus, sallivus, keskkonna jätkusuutlikkus, õiguspõhisus, solidaarsus, vastutustundlikkus ja sooline võrdõiguslikkus).

(4) Gümnaasiumiharidus on jätkuks põhiharidusele uue põlvkonna sotsialiseerumisel, mis rajaneb eesti kultuuri traditsioonidel, Euroopa ühiseväärtustel ning maailma kultuuri ja teaduse saavutustel. Gümnaasiumihariduse omandanud vaimselt, sotsiaalselt, emotsionaalselt, kõlbliselt ja füüsiliselt küpsed inimesed tagavad Eesti ühiskonna sotsiaalse, kultuurilise, majandusliku ja ökoloogilise arengu jätkusuutlikkuse.

2. jagu

Õppe- ja kasvatuseesmärgid

§ 3. Gümnaasiumi sihiseade

(1) Gümnaasiumil on nii hariv kui ka kasvatav ülesanne. Gümnaasiumi ülesanne on noore ettevalmistamine toimimiseks loova, mitmekülse, sotsiaalselt küpse, usaldusväärse ning oma eesmärgi teadvustava ja saavutada oskava isiksusena erinevates eluvaldkondades: partnerina isiklikus elus, oma kultuuri kandja ja edendajana, tööturul erinevates ametites ja rollides ning oma ühiskonna ja looduskeskkonna jätkusuutlikkuse eest vastutava kodanikuna.

(2) Gümnaasiumis on õpetuse ja kasvatuse põhitaotlus, et õpilased leiaksid endale huvi- ja võimete kohase tegevusvaldkonna, millega siduda enda edasine haridustee. Gümnaasiumi ülesanne on luua tingimused, et õpilased omandaksid teadmised, oskused ja väärtushoiakud, mis võimaldavad jätkata tõrgeteta õpiteed kõrgkoolis või gümnaasiumijärgses kutseõppes.

(3) Nende ülesannete täitmiseks ja eesmärkide saavutamiseks keskendutakse:

- 1) õpilaste iseseisvumisele, oma maailmapildi kujunemisele ja valmisolekule elus toime tulla;
- 2) adekvaatse enesehinnangu kujunemisele;
- 3) iseseisva õppimise ja koostööoskuste arendamisele;
- 4) edasise haridustee võimaluste tutvustamisele ja hindamisele;
- 5) kodanikuoskuste, -aktiivsuse ja -vastutuse väljakujunemisele.

(4) Teadmiste, väärtushinnangute ja praktiliste oskuste omandamine ja arendamine toimub kogu kooli õppe- ja kasvatusteadmiste, kodu ja kooli koostöö ning õpilase vahetu elukeskkonna ühistoime tulemusena.

(5) Eesti kool seisab eesti rahvuse, keele ja kultuuri säilimise ja arengu eest, seepärast pööratakse gümnaasiumi õpetuses ja kasvatuses erilist tähelepanu eesti keele õppele.

§ 4. Pädevused

(1) Riikliku õppekava tähenduses on pädevus asjakohaste teadmiste, oskuste ja hoiakute kogum, mis tagab suutlikkuse teatud tegevusalal või -valdkonnas tulemuslikult toimida. Pädevused jagunevad üld- ja valdkonnapädevusteks.

(2) Üldpädevused on aine- ja valdkonnaülelised pädevused, mis on väga olulised inimeseks ja kodanikuks kasvamisel. Üldpädevused kujunevad kõikide õppeainete kaudu, aga ka tunni- ja koolivälises tegevuses ning nende kujunemist jälgitakse ja suunatakse õpetajate ning kooli ja kodu ühistöös.

(3) Üldpädevused on:

- 1) väärtuspädevus – suutlikkus hinnata inimsuhteid ning tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast; tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, loodusega, oma ja teiste maade ning rahvaste kultuuripärandiga ja nüüdisaegse kultuuri sündmustega, väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt;
- 2) sotsiaalne pädevus – suutlikkus ennast teostada, toimida teadliku ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut; teada ning järgida ühiskonnas kehtivaid väärtusi ja norme ning erinevate keskkondade reegleid; teha erinevates olukordades koostööd teiste inimestega; aktsepteerida inimeste erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel;
- 3) enesemääratluspädevus – suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; järgida terveid eluviise; leida lahendusi iseendaga, oma vaimse ja füüsilise tervisega seonduvatele ning inimsuhetes tekkivatele probleemidele;
- 4) õpipädevus – suutlikkus organiseerida õpikeskkonda ja hankida õppimiseks vajaminevat teavet; planeerida õppimist ning seda plaani järgida; kasutada õpitut, sealhulgas õpioskusi ja -strateegiaid, erinevates kontekstides ning probleeme lahendades; analüüsida enda teadmisi ja oskusi, tugevusi ja nõrkusi ning selle põhjal edasiõppimise vajadust;
- 5) suhtluspädevus – suutlikkus ennast selgelt ja asjakohaselt väljendada, arvestades olukordi ja suhtluspartnereid, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; kirjutada eri liiki tekste, kasutades kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust ning väljendusrikast keelt;
- 6) matemaatikapädevus – suutlikkus kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid ning meetodeid erinevaid ülesandeid lahendades kõigis elu- ja tegevusvaldkondades;
- 7) ettevõtlikkuspädevus – suutlikkus ideid luua ja neid ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi; seada eesmärgi ja neid ellu

viia; korraldada ühistegevusi, näidata initsiatiivi ja vastutada tulemuste eest; reageerida paindlikult muutustele ning võtta arukaid riske.

(4) Lähedase eesmärgiseade ja õppesisuga õppeained moodustavad ainevaldkonna. Ainevaldkonna peamine eesmärk on vastava valdkonnapädevuse kujunemine, mida toetavad õppeainete eesmärgid ja õpitulemused. Valdkonnapädevuse kujunemist toetavad ka teiste ainevaldkondade õppeained ning tunni- ja kooliväliline tegevus.

(5) Riiklikus õppekavas on järgmised ainevaldkonnad:

- 1) keel ja kirjandus;
- 2) võõrkeeled;
- 3) matemaatika;
- 4) loodusained;
- 5) sotsiaalsained;
- 6) kunstained;
- 7) kehaline kasvatus.

(6) Riiklikus õppekavas määratletud üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist kirjeldatakse detailsemalt kooli õppekava üldosas ning ainekavades.

(7) Ainekavades esitatakse nii gümnaasiumi õpitulemused kui ka õpitulemused õppeteemade läbimisel. Õpitulemused toetavad valdkonnapädevuste kujunemist. Õpitulemused kajastavad õpilase rahuldavat saavutust. Väärtushoiakuid väljendavaid õpitulemusi numbriliselt ei hinnata, vaid antakse nende saavutatuse kohta õpilasele tagasisidet.

§ 5. Gümnaasiumis taotletavad pädevused

Gümnaasiumi lõpetades õpilane:

- 1) käitub eetilisel, järgib üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid;
- 2) vastutab oma valikute, otsustuste ja endale võetud kohustuste eest, austab teiste inimeste ja iseenda vabadust, on suverääne isiksus;
- 3) kasutab erinevaid õpistrateegiaid, oskab koostada uurimistööd ja seda esitleda, oskab olla meeskonna liige ja panustada ühiste eesmärkide saavutamisse;
- 4) aitab teadlikult kaasa eesti rahvuse, keele, kultuuri ja Eesti riigi säilimisele ja arengule, mõistab eesti kultuuri Euroopa ja teiste rahvaste kultuuri kontekstis; mõistab, väärtustab ja austab oma ja teiste rahvaste kultuuritraditsioone;
- 5) suudab hinnata oma taotlusi, arvestades oma võimeid ning võimalusi, oskab ette näha võimalikku edu ja ebaedu, on teadlik erinevatest töövaldkondadest, tööturu suundumustest; oskab hankida teavet edasiõppimise ja tööleidmise võimaluste kohta, kavandab oma karjääri;
- 6) kasutab korrektset ja väljendusrikast keelt, oskab argumenteeritult väidelda;
- 7) mõtleb kriitiliselt ja loovalt, arendab ning hindab oma ja teiste ideid, põhjendab oma valikuid ning seisukohti;
- 8) valdab vähemalt kahte võõrkeelt iseseisva keelekasutaja tasemel;
- 9) kasutab matemaatilisi teadmisi ja meetodeid erinevates eluvaldkondades;
- 10) omab väljakujunenud loodusteaduslikku maailmapilti ning mõistab nüüdisaegse loodusteaduse olemust, teab globaalprobleeme, võtab kaasvastutuse nende lahendamise eest, väärtustab ja järgib jätkusuutliku arengu põhimõtteid;
- 11) kasutab nüüdisaegset tehnoloogiat eesmärgipäraselt ja vastutustundega, hindab tehnoloogiliste rakenduste mõju igapäevaelule, omab kaalutletud seisukohti tehnoloogia arengu ja selle kasutamise seotud küsimustes;
- 12) on kujundanud oma aktiivse kodanikupositsiooni, tunnetab end dialoogivõimelise ühiskonnaliikmena Eesti, Euroopa ja globaalses kontekstis, oskab konflikte vältida ja lahendada, käitub tolerantselt;
- 13) hindab heatasemelist kunsti, oskab oma loomingus käsitseda töövahendeid ning kasutada tehnikaid ja materjale;
- 14) elab tervislikult, oskab hoida ja vajaduse korral taastada oma vaimset ja füüsilist vormi.

3. jagu Õppimise käsitus ja õpikeskkond

§ 6. Õppimise käsitus

(1) Gümnaasiumi riiklikus õppekavas käsitatakse õppimist õpilase aktiivse ja sihipärase tegevusena, mis on suunatud tajutava informatsiooni mõtestamisele ja tõlgendamisele vastastikusel toimes teiste õpilaste, õpetajate, vanemate ja üldisema elukeskkonnaga, toetudes juba olemasolevatele teadmisstruktuuridele.

(2) Õppimises on kesksel kohal õpilaste aktiivne teadmiste konstrueerimise protsess. Selleks tuleb gümnaasiumi õppe- ja kasvatusgevusega luua õpikeskkond, mis soodustab iseseisvat õppimist, sealhulgas vajalike

õppimisoskuste kujunemist. Õppe- ja kasvatustegevuses tuleb õpilastel lasta seada oma sihid, õppida töötama nii iseseisvalt kui ka kollektiivselt ning anda võimalusi erinevaid töömeetodeid katsetades leida õpilastel neile sobivaim õpistiil.

§ 7. Õpikeskkond

(1) Õpikeskkonnana mõistetakse õpilasi ümbritseva vaimse, sotsiaalse ja füüsilise keskkonna kooslust, milles õpilased arenevad ja õpivad.

(2) Gümnaasium korraldab õppe, mis kaitseb ning edendab õpilaste vaimset ja füüsilist tervist. Õppekoormus vastab õpilase jõuvarudele.

(3) Sotsiaalse ja vaimse keskkonna kujundamisel osaleb kogu koolipere. Õpikeskkond toetab õpilase arenemist iseseisvaks ja aktiivseks õppijaks, kannab õppekava alusväärtusi ja oma kooli vaimust ning säilitab ja arendab edasi paikkonna ja koolipere traditsioone.

(4) Sotsiaalse ja vaimse keskkonna kujundamisel:

1) luuakse vastastikusel lugupidamisel ja üksteise seisukohtade arvestamisel põhinevad ning kokkuleppeid austavad suhted õpilaste, vanemate, õpetajate, kooli juhtkonna ning teiste õpetuse ja kasvatuses osaluste vahel;

2) koheldakse kõiki õpilasi eelarvamusteta, õiglaselt ja võrdõiguslikult, austades nende eneseväärikust ning isikupära;

3) jagatakse asjakohaselt ja selgelt otsustusõigus ja vastutus;

4) märgatakse ja tunnustatakse kõigi õpilaste pingutusi ja õpiedu; hoidutakse õpilaste sildistamisest ja nende eneseusu vähendamisest;

5) ennetatakse õpilastevahelist vägivalda ja kiusamist;

6) ollakse avatud vabale arvamusevahetusele, sealhulgas kriitikale;

7) luuakse õpilastele võimalusi näidata initsiatiivi, osaleda otsustamises ning tegutseda nii üksi kui ka koos kaaslastega;

8) luuakse õhkkond, mida iseloomustab abivalmidus ning üksteise toetamine õpi- ja eluraskuste puhul;

9) luuakse õhkkond, mis rajaneb inimeste usalduslikel suhetel, sõbralikkusel, tolerantsusel ja heatahtlikkusel;

10) korraldatakse koolielu inimõigusi ja demokraatiat austava ühiskonna mudelina, mida iseloomustavad kooliperes jagatud ja püsivad alusväärtused ning heade ideede ja positiivsete uuenduste toetamine;

11) korraldatakse koolielu lähtudes rahvusliku, rassilise ja soolise võrdõiguslikkuse põhimõtetest.

(5) Füüsilist keskkonda kujundades jälgib gümnaasium, et:

1) kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus ning kujundus on õppe seisukohast otstarbekas;

2) õppes on võimalik kasutada internetiühendusega arvutit ja esitlustehnikat ning õpilastel on võimalus kasutada raamatukogu;

3) kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus on turvaline ning vastab tervisekaitse- ja ohutusnõuetele;

4) ruumid, sisseseade ja õppevara on esteetilise väljanägemisega;

5) kasutatakse eakohast ning individuaalsele eripärale kohandatavat õppevara, sealhulgas nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õppematerjale ja -vahendeid;

6) on olemas kehalise tegevuse ning tervislike eluviiside edendamise võimalused nii koolitundides kui ka tunniväliselt.

(6) Õpet võib korraldada ka väljaspool kooli ruume (sealhulgas kooliõues, looduses, muuseumides, arhiivides, keskkonnahariduskeskustes, ettevõtetes ja asutustes) ning virtuaalses õpikeskkonnas.

4. jagu Õppekorraldus

§ 8. Ainevaldkonnad ja õppeained

Riiklikus õppekavas on esitatud järgmised kohustuslike õppeainete ja valikkursuste ainekavad:

1) keel ja kirjandus: kohustuslikud õppeained – eesti keel, kirjandus, vene keel (gümnaasiumile, kus kooli õppekava kohaselt õpitakse eesti keelt teise keelena), kirjandus (gümnaasiumile, kus kooli õppekava kohaselt õpitakse eesti keelt teise keelena); valikkursused – «Kõne ja väitlus», «Müüt ja kirjandus», «Kirjandus ja ühiskond», «Draama ja teater», «Kirjandus ja film», «Vene keel Eestis», «Maailmakirjandus antiikajast 18. sajandini», «Tänapäeva vene kirjandus», «Tänapäeva väliskirjandus» (lisa 1);

2) võõrkeeled: võõrkeeltes eristatakse B2 keeleoskustasemel võõrkeelt, kus lisaks kohustuslikele kursustele on kaks valikkursust, ja B1 keeleoskustasemel võõrkeelt, kus lisaks kohustuslikele kursustele on neli valikkursust. B2 keeleoskustasemel õpitakse inglise, vene, saksa, prantsuse või muud võõrkeelt. B1 keeleoskustasemel õpitakse inglise, vene, saksa või prantsuse keelt või muud võõrkeelt. Gümnaasiumis, kus kooli õppekava kohaselt õpetatakse eesti keelt teise keelena, on üks kohustuslik võõrkeel (lisa 2);

3) matemaatika: kohustuslik – kitsas matemaatika või lai matemaatika; valikkursused – «Loogika», «Majandusmatemaatika elemendid», «Arvuteooria elemendid I», «Arvuteooria elemendid II», «Diskreetse matemaatika elemendid I», «Diskreetse matemaatika elemendid II», «Planimeetria I. Kolmnurkade ja ringide geomeetria» ja «Planimeetria II. Hulknurkade ja ringide geomeetria» (lisa 3);

4) loodusained: kohustuslikud õppeained – bioloogia, geograafia (loodusgeograafia), keemia, füüsika; valikkursused – «Rakendusbioloogia», «Geoinformaatika», «Keemiliste protsesside seaduspärasused», «Elementide keemia», «Elu keemia», «Füüsika ja tehnika», «Teistsugune füüsika», «Loodusteadused, tehnoloogia ja ühiskond», «Mehhatroonika ja robotika», «3D-modelleerimine», «Joonestamine», «Arvuti kasutamine uurimistöös», «Rakenduste loomise ja programmeerimise alused» (lisa 4);

5) sotsiaalsained: kohustuslikud õppeained – ajalugu, ühiskonnaõpetus, inimeseõpetus, geograafia (inimgeograafia); valikkursused – «Üldajalugu – maailma ajalugu: tsivilisatsioonid väljaspool Euroopat», «Üldajalugu – Euroopa maade ja Ameerika Ühendriikide ajalugu», «Psühholoogia», «Inimene ja õigus», «Globaliseeruv maailm», «Sissejuhatus filosoofilisse mõtlemisse», «Tänapäeva filosoofilised küsimused» (lisa 5);

6) kunstained: kohustuslikud õppeained – muusika, kunst (lisa 6);

7) kehaline kasvatus: kohustuslik õppeaine – kehaline kasvatus; valikkursused – «Kehalised võimed ja liikumisõksused», «Liikumine välistingimustes» (lisa 7);

8) usundiõpetuse valikkursused – «Inimene ja religioon», «Eesti usuline maastik» (lisa 8);

9) riigikaitse valikkursused – «Riigikaitse», «Praktiline õpe välilaagris» (lisa 9);

10) majandus- ja ettevõtlusõppe valikkursused – «Majandusõpetus», «Ettevõtlusõpetus» (lisa 10);

11) valikkursus «Karjääriõpetus» (lisa 11);

12) valikkursus «Uurimistöö alused» (lisa 12).

§ 9. Õppeainete kohustuslikud kursused

(1) Keel ja kirjandus:

1) eesti keel (vene või muu keel gümnaasiumis, kus kooli õppekava kohaselt õpitakse eesti keelt teise keelena) – 6 kursust (1 kursus on 35 õppetundi);

2) kirjandus – 5 kursust.

(2) Võõrkeeled:

1) eesti keel teise keelena gümnaasiumis, kus kooli õppekava kohaselt õpitakse eesti keelt teise keelena, ning õpilaste puhul, kes on põhihariduse omandanud eesti keelest erineva õppekeelega – 9 kursust;

2) B2 keeleoskustasemel võõrkeel – 5 kursust;

3) B1 keeleoskustasemel võõrkeel – 5 kursust.

(3) Matemaatika:

1) kitsas matemaatika – 8 kursust või

2) lai matemaatika – 14 kursust.

(4) Loodusained:

1) bioloogia – 4 kursust;

2) geograafia (loodusgeograafia) – 2 kursust;

3) keemia – 3 kursust;

4) füüsika – 5 kursust.

(5) Sotsiaalsained:

1) ajalugu – 6 kursust;

2) ühiskonnaõpetus – 2 kursust;

3) inimeseõpetus – 1 kursus;

4) geograafia (inimgeograafia) – 1 kursus.

(6) Kunstained:

1) muusika – 3 kursust;

2) kunst – 2 kursust.

(7) Kehaline kasvatus: kehaline kasvatus – 5 kursust.

§ 10. Läbivad teemad

(1) Läbivad teemad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks ning neid arvestatakse koolikeskkonna kujundamisel. Läbivad teemad on aineülesed ja ühiskonnas tähtsustatud ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada.

(2) Läbivate teemade õpe realiseerub eelkõige:

1) õpikeskkonna korralduses – kooli vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õpikeskkonna kujundamisel arvestatakse läbivate teemade sisu ja eesmärke;

2) aineõppes – läbivatest teemadest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlused, näited ja meetodid, viiakse koos läbi aineüleseid, klassidevahelisi ja ülekoolilisi projekte. Õppeainete roll läbiva teema õppes on lähtuvalt õppeaine taotlustest ja õppesisust erinev, olenevalt sellest, kui tihe on ainevaldkonna seos läbiva teemaga;

- 3) valikainete valikul – valikained toetavad läbivate teemade taotlusi;
- 4) läbivatest teemadest lähtuvas või õppeaineid lõimivas loovtöös – õpilased võivad läbivast teemast lähtuda selle loovtöö valikul, mida tehakse kas iseseisvalt või rühmatööna;
- 5) korraldades võimaluse korral koostöös kooli pidaja, paikkonna asutuste ja ettevõtete, teiste õppe- ja kultuuriasutuste ning kodanikutühendustega klassiväliselt õppetegevust ja huviringide tegevust ning osaledes maakondlikes, üle-eestilistes ja rahvusvahelistes projektides.

(3) Kohustuslikud läbivad teemad on:

- 1) elukestev õpe ja karjääri planeerimine – taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvast õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema mõistlikke kutsevalikuid;
- 2) keskkond ja jätkusuutlik areng – taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele;
- 3) kodanikualgatus ja ettevõtlikkus – taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele;
- 4) kultuuriline identiteet – taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumislaidi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis;
- 5) teabekeskond – taotletakse õpilase kujunemist teabeteadlikuks inimeseks, kes tajub ja teadvustab ümbritsevat teabekeskonda, suudab seda kriitiliselt analüüsida ning toimida selles oma eesmärkide ja ühiskonnas omaksõidetud kommunikatsioonieetika järgi;
- 6) tehnoloogia ja innovatsioon – taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas;
- 7) tervis ja ohutus – taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning osalema tervist edendava keskkonna kujundamises;
- 8) väärtused ja kõlblus – taotletakse õpilase kujunemist kõlbliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.

(4) Läbivate teemade kirjeldused on esitatud lisan 13.

§ 11. Õppekorralduse alused

(1) Õpilase minimaalne õppekoormus gümnaasiumi jooksul on 96 kursust (1 kursus on 35 õppetundi).

(2) Õpilase õppekoormusesse kuuluvad kõik §-s 9 loetletud kohustuslikud kursused, arvestades võimalust valida kitsa ja laia matemaatika vahel ning erisusi juhul, kui kooli õppekava kohaselt õpitakse eesti keelt teise keelena.

(3) Gümnaasium võimaldab õpilastele valikkursusi valdkonniti vähemalt järgmises mahus:

- 1) keel ja kirjandus – 4 kursust (iga kursus 35 õppetundi);
- 2) võõrkeeled – 6 kursust;
- 3) matemaatika – gümnaasium võimaldab laia matemaatika õpet 14 kursuse ulatuses;
- 4) loodusained – 8 kursust;
- 5) sotsiaalsed – 7 kursust;
- 6) kehaline kasvatus – 2 kursust;
- 7) usundiõpetus – 2 kursust, kui vähemalt 15 õpilast on selleks soovi avaldanud;
- 8) riigikaitse – 2 kursust;
- 9) majandus- ja ettevõtlusõpe – 2 kursust;
- 10) uurimistöö alused – 1 kursus.

(4) Lõikes 3 kirjeldatud ainevaldkondlikes mahtudes võivad olla nii riiklikus õppekavas kirjeldatud valikkursused kui ka kooli õppekavast tulenevad valikkursused. Viimaseid kirjeldab gümnaasium Eesti Hariduse Infosüsteemis (EHIS). Usundiõpetuses ja riigikaitstes toimub õpe vastavalt riiklikus õppekavas toodud ainekavadele.

(5) Gümnaasium võimaldab lisaks lõikes 3 nimetatud valikkursustele vähemalt 11 kursuse mahus valikkursusi, mis arvestavad kooli omapära ja piirkondlikku eripära. Nimetatud valikkursuste hulgas võivad olla nii riiklikus õppekavas kirjeldatud valikkursused kui ka kooli õppekavast tulenevad valikkursused. Nende valikkursuste õpe tuleb korraldada vähemalt 12 soovija olemasolul.

(6) Gümnaasium võimaldab õppe vähemalt kolmes õppesuunas. Gümnaasium võib õppesuuna sees teha õpilasele kohustuslikuks kuni 20 valikkursuse õppe. Gümnaasiumi õppesuunad erinevad üksteisest vähemalt kaheksa valikkursuse poolest. Õppesuund võib sisaldada lõikes 5 käsitletud valikkursusi ning peab sisaldama valikkursusi vähemalt kahest alljärgnevast ainevaldkonnast lõikes 3 kindlaksmääratud mahus:

- 1) keel ja kirjandus;

- 2) võõrkeel;
- 3) matemaatika;
- 4) loodusained;
- 5) sotsiaalsed.

(7) Vähemalt üks gümnaasiumi õppesuundadest sisaldab loodusaineid lõikes 3 kirjeldatud mahus. Vähemalt üks gümnaasiumi õppesuundadest sisaldab sotsiaalseid lõikes 3 kirjeldatud mahus.

(8) Õpilasel on õigus kokkuleppel kooliga läbida osa õpet teistes õppeasutustes (sh huvikoolides).

(9) Õpetuse ja kasvatuse korraldus määratakse kooli õppekavas. Gümnaasium võib lõigetes 3 ja 5 määratud valikkursusi kavandada ja läbi viia koostöös teiste koolide ja organisatsioonidega, sealhulgas kasutades Eesti ja rahvusvahelisi võrgustikke ning infotehnoloogilisi lahendusi.

(10) Lõimitud aine- ja keeleõppe kasutamiseks, kutsealase eelkoolituse või kutseõppe läbiviimiseks ja piirkondliku eripära või kooli omapära arvestamiseks võib siduda õppeaine kursusi omavahel (sealhulgas kohustuslike ja valikkursusi); samuti võib kooli hoolekogu nõusolekul muuta riikliku õppekava kohustuslike õppeainete ja läbivate teemade nimistut ning muuta tunnijaotusplaani. Mõlemal juhul tuleb tagada riikliku õppekava õpitulemuste saavutamine. Kooli õppekavas kirjeldatakse seoseid riikliku õppekava nõuetega.

(11) Riigikoolide õppekavad võivad olla koostatud, arvestamata lõigetes 3 kuni 7 toodud nõudeid valikkursuste mahtudele ja õppesuundadele.

§ 12. Õpilase teavitamine ja nõustamine

(1) Gümnaasium tagab õpilasele võimaluse saada õppekorralduse kohta infot ja nõuandeid.

(2) Gümnaasium korraldab õpilaste teavitamist edasiõppimisvõimalustest ja tööturu üldistest suundumustest ning tagab karjääriteenuste (karjääriõpetus, -info või -nõustamine) kättesaadavuse.

§ 13. Hariduslike erivajadustega õpilased

(1) Hariduslike erivajadustega on õpilane, kelle andekus, õpiraskused, terviserike, puue, käitumis- ja tundeeluhäired, pikemaajaline õpest eemal viibimine või kooli õppekeele ebapiisav valdamine toob kaasa vajaduse teha muudatusi või kohandusi õppe sisus, õppeprotsessis, õpikeskkonnas (õppevahendid, õpperuumid, suhtluskeel, sealhulgas viipekeel või muud alternatiivsed kommunikatsioonid, tugipersonal, spetsiaalse ettevalmistusega pedagoogid ja muu selline) või taotletavates õpitulemustes.

(2) Gümnaasium korraldab andekate õpilaste juhendamist.

(3) Hariduslike erivajadustega õpilaste õppe toetamiseks võib kasutada tunniressursi, mis ületab § 11 lõikes 1 ette nähtud õpilase minimaalset õppekoormust. Nii kasutatud tunniressursile vastavaid kursusi ja hindede ei pea kandma lõputunnistusele ning seda ei pea arvestama minimaalse õppekoormuse hulka.

(4) Sõltuvalt õpilase hariduslikust erivajadusest võib gümnaasium teha talle muudatusi või kohandusi õppeajas, õppe sisus, õppeprotsessis, õpikeskkonnas või taotletavates õpitulemustes. Piiratud teovõimega õpilase puhul kaasatakse nende muudatuste tegemisse õpilase vanem. Kui muudatuste või kohandustega kaasneb nädalakoormuse või õppe intensiivsuse oluline kasv või kahanemine võrreldes riikliku või kooli õppekavaga, tuleb muudatuste rakendamiseks koostada individuaalne õppekava.

(5) Kui õpilase hariduslik erivajadus ei võimalda riiklikus õppekavas sätestatud õpitulemuste saavutamist, tuleb õpilasele koostada individuaalne õppekava, kus sätestatakse kohandatud nõuded võrreldes riikliku õppekavaga. Sellise individuaalse õppekava rakendamine on lubatud üksnes eriarsti, logopeedi, eripedagoogi või psühholoogi soovitusel.

(6) «Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse» § 4 lõike 4 alusel võib haridus- ja teadusminister määrusega kehtestada erineva õppeastate arvu, kohustuslike õppeainete loendi ja õppetundide arvu erivajadustega õpilaste koolides õppivatele õpilastele.

§ 14. Täiskasvanud õppija

(1) Õppe läbiviimisel õhtuses või kaugõppe vormis lähtutakse riiklikust õppekavast, arvestades läbivalt täiskasvanud õppija eripäradega.

(2) Õhtuses või kaugõppe õppevormis õppivatel õpilastel rakendatakse riikliku õppekavaga võrreldes järgmisi erisusi:

- 1) õpilase minimaalne õppekoormus on 72 kursust;
- 2) kehalise kasvatuse õppeaine ei ole kohustuslik.

5. jagu

Hindamine ja gümnaasiumi lõpetamine

§ 15. Hindamine

(1) Hindamise eesmärk on:

- 1) toetada õpilase arengut – anda tagasisidet õpilase arengu kohta, innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima, suunata õpilase enesehinnangu kujunemist, suunata õpilast edasise haridustee valikul;
- 2) suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;
- 3) anda alus otsuse tegemiseks kursuse läbimise ning gümnaasiumi lõpetamise kohta.

(2) Hindamine on süstemaatiline teabe kogumine õpilase arengu kohta, selle teabe analüüsimine ja tagasiside andmine. Hindamine on aluseks õppe edasisele kavandamisele. Hindamisel kasutatakse mitmesuguseid meetodeid, hindamisvahendeid ja -viise. Hindamine on õpetamise ja õppimise lahutamatu osa.

(3) Õpilasel on õigus saada teavet hindamise korralduse ning oma hinnete kohta. Õpilasel on õigus teada, milline hinne või hinnang on aluseks kokkuvõtivatele hinnetele. Hindamise korraldus ning õpilaste ja vanemate hinnetest ja hinnangutest teavitamise ning hinnete ja hinnangute vaidlustamise kord määratakse kooli õppekavas.

(4) Nõuded õpilase käitumisele esitatakse gümnaasiumi kodukorras.

§ 16. Kujundav hindamine

(1) Kujundava hindamisena mõistetakse õppe kestel toimuvat hindamist, mille käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse tagasisidet õpilase seniste tulemuste ning vajakajäämistele kohta, innustatakse ja suunatakse õpilast edasisel õppimisel ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja teed. Kujundav hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Tagasiside kirjeldab õigel ajal ja võimalikult täpselt õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi ning sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut.

(2) Õppetunni või muu õppetegevuse vältel saab õpilane õpetajalt, kaaslastelt või enesehinnangu abil enamasti suulist või kirjalikku sõnalist tagasisidet õppeainet ja ainevaldkonda puudutavate teadmiste ja oskuste (sealhulgas üldpädevuste, õppe- ja kasvatuseesmärkide ja läbivate teemade), ent ka käitumise, hoiakute ning väärtushinnangute kohta.

(3) Õpilane kaasatakse hindamisse, et arendada tema oskust eesmärgi seada ning oma õppimist ja käitumist eesmärkide alusel hinnata ning tõsta õpimotivatsiooni.

(4) Koolipere annab õpilasele igapäevaste tegevuste ja sündmuste vältel tagasisidet, et toetada õpilase käitumise, hoiakute ja väärtushinnangute kujunemist. Gümnaasium reageerib juhtumitele, mis on vastuolus üldtunnustatud väärtuste ning heade tavadega.

(5) Arenguevestlusel analüüsitakse õpilase arengut ja toimetulekut tulenevalt õpilase individuaalsest eripärast ja õpilase, vanema või kooli poolt oluliseks peetavast (näiteks käitumine ja emotsionaalne seisund, hoiakud ja väärtushinnangud, motivatsioon, huvid, teadmised ja oskused). Arenguevestlus võimaldab anda tagasisidet riikliku õppekava üldpädevuste, õppe- ja kasvatuseesmärkide, läbivate teemade eesmärkide, ainevaldkondlike eesmärkide ja ainealaste õpitulemuste kohta. Arenguevestlusel seatakse uued eesmärgid õppimisele ja õpetamisele. Arenguevestluse oluline osa on õpilase enesehindamine.

(6) Kujundava hindamise ühe vahendina võib kasutada õpimappi. Õpimapp sisaldab nii õppetöid kui ka tööde analüüsi ja tagasisidet. Õpimappe võib koostada aine- ja valdkonnapõhiselt, läbivate teemade või üldpädevuste kohta. Õpimapp sobib arenguevestluse alusmaterjaliks.

§ 17. Teadmiste ja oskuste hindamine kui kokkuvõtivate hinnete alus

(1) Õpilase teadmisi ja oskusi võrreldakse õpilase õppe aluseks olevas õppekavas toodud oodatavate tulemustega. Ainealaseid teadmisi ja oskusi võib hinnata nii õppe käigus kui ka õppeteema lõppedes. Ainealaste teadmiste ja oskuste hindamise tulemusi võib väljendada kas numbriliste hinnetega viie palli süsteemis või koolisisesele hindamissüsteemile vastavate numbriliste hinnetega.

(2) Kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine, võib vastavat kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust hinnata hindegaga «nõrk», kui see on ette nähtud kooli õppekavas.

(3) Kui kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust on hinnatud hindegaga «puudulik» või «nõrk» või on hinne jäänud panemata, antakse õpilasele võimalus järelevastamiseks või järeltöö sooritamiseks. Järelevastamise ja järeltööde sooritamise kord sätestatakse kooli õppekavas.

§ 18. Kokkuvõtvad hinded ja gümnaasiumi lõpetamine

(1) Õpilase õpitulemusi õppeaines hinnatakse kokkuvõtvalt üldjuhul kursusehinnetega viie palli süsteemis ning kursusehinnete alusel kooliastmehinnetega viie palli süsteemis. Kool võib viie palli süsteemi asemel kasutada teistsugust hindedüsteemi. Kasutatav hindedüsteem ja hinnete viie palli süsteemi teisendamise põhimõtted sätestatakse kooli õppekavas. Õpilase koolist lahkumisel teiseandatakse selle õppeaasta koondhinded ning käimasoleva õppeveerandi või kursuse jooksul saadud hinded viie palli süsteemi. Kool võib valikkursuste hindamisel kasutada hinnanguid «arvestatud» ja «mittearvestatud», neid hinnanguid ei teisendata viie palli süsteemi.

(2) Kokkuvõtva hindamisena mõistetakse ka teadmiste ja oskuste tõendamist varasemate õpi- ja töökogemuste arvestamise kaudu.

(3) Gümnaasiumi lõputunnistuse annab gümnaasium õpilasele:

- 1) kelle kohustuslike õppeainete kooliastmehinded on vähemalt rahuldavad;
- 2) kelle valikkursuste hinded või hinnangud vastavad gümnaasiumi kehtestatud nõuetele;
- 3) kes on sooritanud vähemalt rahuldava tulemusega õppeaine kohustuslikule mahule vastavad eesti keele (emakeelena või eesti keel teise keelena), matemaatika ja võõrkeele riigieksamid. Riigieksami mitterahuldava tulemuse korral sooritatakse vastavas õppeaines direktori kinnitatud materjalide alusel eksam, mille vähemalt rahuldav hinne annab õiguse gümnaasium lõpetada;
- 4) kes on sooritanud kooli küpsuseksami. Küpsuseksami põhiosa moodustab kooli õppekavas sätestatud õppesuunast tulenev ainevaldkond või ainevaldkonnad. Lisaks sellele peavad küpsuseksamid hõlmama teadmisi ja oskusi sotsiaalainete ja loodusainete ainevaldkonnast;
- 5) kes on sooritanud gümnaasiumi jooksul lõpuksamiga võrdväärse uurimustöö või praktilise töö.

(4) Gümnaasiumi lõpetanuks loetakse ekstern, kes:

- 1) on sooritanud lõikes 3 nimetatud eksamid ning
- 2) on sooritanud aineeksamid nendes kursustes, milles tal puuduvad kursuste hinded või milles ta ei ole tõendanud teadmisi ja oskusi varasema õpi- ja töökogemuse arvestamise kaudu. Eksterni ei hinnata kehalises kasvatuses.

(5) Lõpuksamite korraldamise, sealhulgas lõpuksamite eritingimustel sooritamise tingimused ja kord sätestatakse «Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse» § 29 lõike 2 alusel kehtestatud haridus- ja teadusministri määrusega

(6) Hariduslike erivajadustega õpilastele, kellele on § 13 lõike 5 alusel individuaalse õppekavaga sätestatud kohandatud nõuded võrreldes riikliku õppekavaga, on lõpetamise aluseks individuaalses õppekavas nõutavate õpitulemuste saavutus. Lõputunnistusel kajastub niisugusel juhul info kohandatud nõuete kohta õppeaineti.

(7) Käesolevas paragrahvis sätestatud lõpuksamid võib asendada «Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse» § 29 lõike 2 alusel kehtestatud haridus- ja teadusministri määrukses sätestatud eksamitega samas määrukses ettenähtud tingimustel ja korras.

6. jagu Kooli õppekava

§ 19. Kooli õppekava koostamise alused ja ülesehitus

(1) Riikliku õppekava alusel koostab gümnaasium kooli õppekava. Kooli õppekava on gümnaasiumi õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument.

(2) Kooli õppekava koostades lähtutakse riiklikust õppekavast ja kooli arengukavast, pidades silmas piirkonna vajadusi, kooli töötajate, vanemate ja õpilaste soove ning vaimseid ja materiaalseid ressursse.

(3) Kooli õppekava koostamise ja arendamise demokraatliku korralduse eest vastutab gümnaasiumi direktor. Kooli õppekava kinnitab direktor. Muudatused kooli õppekavas esitatakse enne kehtestamist arvamuse avaldamiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule.

(4) Kooli õppekavas on üldosa ning õppeainete ja kursuste kavad.

(5) Kooli õppekava üldosas esitatakse:

- 1) õppe- ja kasvatusesmärgid ning -põhimõtted;
- 2) õppesuundade kirjeldused ja nende tunnijaotusplaan ning valikkursuste loendid ja valimise põhimõtted, erinevate õppekeelte kasutamine kursuseti;
- 3) läbivad teemad ja nende käsitlemise põhimõtted, lõimingu põhimõtted;
- 4) ülekoolliste ja koolidevaheliste projektide kavandamise põhimõtted;

- 5) õppe ja kasvatuse korraldus ja ajakasutus;
- 6) hindamise korraldus;
- 7) gümnaasiumi lõpetamise korraldus;
- 8) õpilaste nõustamine;
- 9) karjääriteenuste korraldus;
- 10) õpetaja töökava koostamise põhimõtted;
- 11) kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord.

3. peatükk

RAKENDUSSÄTTED

§ 20. Õppe- ja kasvatustegevuse ja õpikeskkonna vastavusse viimine

(1) Kool viib õppe- ja kasvatustegevuse ja kooli õppekava käesoleva määrusega kooskõlla hiljemalt 1. septembriks 2013. a.

(2) Õpikeskkond viiakse käesolevas määruses füüsilisele keskkonnale sätestatud nõuetega vastavusse hiljemalt 1. septembriks 2013. a.

(3) Kuni käesoleva määrusega kooskõlla viimiseni peab kooli õppe- ja kasvatustegevus ja õppekava vastama enne käesoleva määruse jõustumist kehtinud Vabariigi Valitsuse 25. jaanuari 2002. a määrusele nr 56 «Põhikooli ja gümnaasiumi riiklik õppekava» (RT I 2002, 20, 116; 2007, 61, 392).

§ 21. Eestikeelne õpe munitsipaal- ja riigikooli gümnaasiumiastmel

(1) Alates 2011/2012. õppeaastast tagab kool 10. klassi astujatele oma gümnaasiumiastme õppekava alusel eestikeelse õppe läbiviimise vähemalt 57 kursuse ulatuses, mis moodustab 60% gümnaasiumiastmele kehtestatud väikseimast lubatud õppemahust.

(2) Alates 2011/2012. õppeaastast 10. klassi astujate gümnaasiumiastme õppekava sisaldab üleriigiliselt kohustuslike eestikeelsete kursustena järgmisi kursusi: «Eesti kirjandus», «Ühiskonnaõpetus», «Muusika», «Eesti ajalugu», «Geograafia».

(3) Eestikeelsele õppele ülemineku ajakava koolis täpsustatakse §-s 22 ning kooli õppekavas.

§ 22. Üleminek eestikeelsele õppele munitsipaal- ja riigikooli gümnaasiumiastmel

(1) 2010/2011. õppeaastal 10. klassi astujatele õpetatakse gümnaasiumiastmel eesti keeles vähemalt eesti kirjanduse üht kursust, ühiskonnaõpetuse kaht kursust, muusika kolme kursust ja Eesti ajaloo kaht kursust.

(2) 2011/2012. õppeaastal ja sellele järgnevatel õppeaastatel õpetatakse gümnaasiumiastmel eesti keeles vähemalt eesti kirjanduse üht kursust, ühiskonnaõpetuse kaht kursust, muusika kolme kursust, Eesti ajaloo kaht kursust ja geograafia kolme kursust, millega kool tagab gümnaasiumiastme õppekavas eestikeelse õppe vähemalt 57 kursuse ulatuses, mis moodustab 60% gümnaasiumiastmele kehtestatud väikseimast lubatud õppemahust.

§ 23. 31. augustini 2013. a kehtivad gümnaasiumi lõpetamise tingimused

(1) Paragrahvi 18 lõikeid 3, 4 ja 6 rakendatakse alates 1. septembrist 2013. a. Kuni 31. augustini 2013. a rakendatakse lõpueksamite suhtes käesolevas paragrahvis sätestatud tingimusi.

(2) Gümnaasiumi lõpetamiseks tuleb sooritada viis gümnaasiumi lõpueksami, millest vähemalt kolm on riigieksamid. Ühes ja samas õppeaines võib sooritada kas riigieksami või koolieksami. Gümnaasiumi lõpetamiseks sooritatavad lõpueksamid võib asendada «Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse» § 29 lõike 2 alusel kehtestatud haridus- ja teadusministri määramises sätestatud eksamitega samas määramises ettenähtud tingimustel ja korras.

(3) Kõigile õpilastele on kohustuslik eesti keele riigieksam. Õpilased, kes on lõpetanud põhikooli vene või muu õppekeelega koolis või klassis ja on asunud õppima eesti õppekeelega gümnaasiumi või gümnaasiumiklassi, või õpilased, kes on vene või muu õppekeelega gümnaasiumist või gümnaasiumiklassist asunud õppima eesti õppekeelega gümnaasiumisse või gümnaasiumiklassi, võivad valida kas eesti õppekeelega koolile või vene või muu õppekeelega koolile ette valmistatud eesti keele riigieksami.

(4) Õpilased, kelle õppekeel on viipekeel, võivad valida kohustuslikuks eksamiks kas eesti õppekeelega koolile või vene või muu õppekeelega koolile ette valmistatud eesti keele riigieksami.

(5) Õpilasel on õigus sooritada kõik lõpueksamid riigieksamitena. Riigieksameid võib õpilane valida kooli õppekavas olevate järgmiste õppeainete hulgast: vene keel (vene õppekeelega koolis või klassis), inglise keel, saksa keel, prantsuse keel, vene keel (võõrkeelena), bioloogia, keemia, matemaatika, füüsika, geograafia, ajalugu, ühiskonnaõpetus.

(6) Kolme kohustusliku riigieksami hulgas võib olla üks võõrkeeleeksam (võõrkeeleks ei loeta eesti keele eksamit).

(7) Koolieksameid võib sooritada kõigis põhikooli ja gümnaasiumi riikliku õppekava kohustuslikes õppeainetes ja lisaks nendes valikainetes, mida on gümnaasiumiastmes õpitud vähemalt 105 õppetundi.

(8) Ühe koolieksami võib gümnaasiumilõpetaja sooritada praktilise tööna või ainealase uurimusena.

(9) Gümnaasiumi lõputunnistuse annab kool õppenõukogu otsuse alusel:

1) gümnaasiumiõpilasele, kelle põhikooli ja gümnaasiumi riikliku õppekava alusel koostatud kooliõppekava õppeainete kooliastmehinded on vähemalt rahuldavad ning kes on kõik kohustuslikud ja valitud lõpueksamid sooritanud vähemalt rahuldavalt;

2) eksternele, kelle aineeksamite hinded on vähemalt rahuldavad ning kes on kõik kohustuslikud ja valitud lõpueksamid sooritanud vähemalt rahuldavalt;

3) isikule, kellel on õppeainete kooliastmehinded vähemalt rahuldavad, kuid kes eelmistel õppeaastatel ei saanud gümnaasiumi lõputunnistust, sest tal jäi riigieksam sooritamata või ta sooritas riigieksami mitterahuldavalt, ja kes on järgmistel õppeaastatel sooritanud vähemalt 20 hindepallile kõik valitud riigieksamid, v.a lõigetes 10 ja 11 sätestatud erijuhtudel.

(10) Gümnaasiumiõpilane, kellel esineb spetsiifiline õigekirjahäire (düsgraafia) ning kes sooritas eesti keele (eesti õppekeelega koolis või klassis) või vene keele (vene õppekeelega koolis või klassis) riigieksami mitterahuldavalt, saab selle eksami asemel valida uue riigieksami mõnes teises riigieksamiaines.

(11) Gümnaasiumiõpilane, kes sooritas ühes õppeaines riigieksami kahel korral mitterahuldavalt, saab selle eksami asemel valida uue riigieksami mõnes teises riigieksamiaines.

§ 24. [Käesolevast tekstist välja jäetud.]

§ 25. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 1. septembril 2010. a.

[Lisa 1](#)

[Lisa 2](#)

[Lisa 3](#)

[Lisa 4](#)

[Lisa 5](#)

[Lisa 6](#)

[Lisa 7](#)

[Lisa 8](#)

[Lisa 9](#)

[Lisa 10](#)

[Lisa 11](#)

[Lisa 12](#)

[Lisa 13](#)